

Županijsko izvješće: Istarska županija

Godina provedbe: 2020

Broj održanih sastanaka: 0

Broj usvojenih programa: 0

Provedeni programi

1. Služba za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje ZZJZIŽ - Program prevencije i izvanbolničkog liječenja bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja u 2020.g
2. Udruga za prevenciju, rehabilitaciju i resocijalizaciju liječenih ovisnika o drogama - UZPIRO - CRO PULA - Stancija Bristovača je naš put u bolju budućnost
3. Udruga Institut Pula - U.P.E.Z. u Istarskoj županiji
4. Centar za pružanje usluga u zajednici Zdravi grad Poreč – „Prihvat i rehabilitacija ovisnika - vanbolničko liječenje ovisnika“
5. Društvo naša djeca Pazin – „Rano pijenje mladih i njegova prevencija“
6. Klub liječenih alkoholičara Pula – „Liječenje, rehabilitacija i resocijalizacija liječenih alkoholičara i njihovih obitelji“

Provedene ostale aktivnosti

Temeljni zadatak Povjerenstva je praćenje ponude droga i stanja drugih vrsta ovisnosti na području Županije te upozoravanje nadležnih službi u slučaju pogoršanja stanja ili pojave dostupnosti novih droga i njihovog konzumiranja, odnosno pokretanje lokalnih programa suzbijanja. Članovi povjerenstva redovito komuniciraju i izmjenjuju informacije o stanju na području Županije. S obzirom na smirivanje problema opijatske ovisnosti i stabilnog stanja u dostupnosti droga u posljednjih nekoliko godina nije bilo potrebno poduzimati posebne aktivnosti izvan uobičajenih aktivnosti nadležnih institucija i preventivnih programa u koje su uključene udruge.

Usvojeni dokumenti

Izvješće o radu za 2019. godinu.

Problemi u radu

Povjerenstvo nije imalo značajnijih problema u radu.

Oblici suradnje i slično

Funkcija Povjerenstva je koordinacija i razvijanje međusektorske suradnje državnih institucija s institucijama na regionalnom i lokalnom nivou te poticanje i koordinacija horizontalne povezanosti - županijskih i lokalnih institucija i udruga. Smatramo da tu ulogu Povjerenstvo uspješno izvršava. S obzirom na dugogodišnji kontinuirani rad Povjerenstva, oblici suradnje institucija su uhodani, a s obzirom na smirivanje problema heroinske ovisnosti posljednjih godina, uloga Povjerenstva nije toliko značajna kao što je bila na početku njegovog formiranja pred točno 20 godina.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Ciljevi Akcijskog plana usklađeni su s ciljevima i smjernicama Plana za zdravlje građana i socijalno blagostanje Istarske županije te usmjereni ka strateškim ciljevima: smanjivanju dostupnosti svih sredstava kemijske ovisnosti, te smanjivanje broja novih ovisnika o bilo kojoj vrsti droga i drugih vrsta ovisnosti.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zloupotrebe droga)

Iz proračuna županije: 249.800,00

Iz proračuna gradova:

Sveukupno:

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb na području Istarske županije, Centar za pružanje usluga u zajednici
Zdravi grad Poreč

Zdravstvene ustanove: ZZJZ - Služba za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje, Istarski domovi zdravlja

Nevladine organizacije: - Udruga za prevenciju, rehabilitaciju i resocijalizaciju liječenih ovisnika o drogama - UZPIRO - CRO PULA

- Udruga Institut Pula - U.P.E.Z u Istarskoj županiji

- Društvo naša djeca Pazin

- Klub liječenih alkoholičara Pula

- Klub liječenih alkoholičara Stvaranje

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 654

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 579

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 16

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 74

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 22

Stopa liječenih ovisnika na području županije: Stopa liječenih ovisnika se izračunava u HZJZ, još uvijek nemamo taj podatak za 2020. godinu

Izvešće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Tijekom 2020. godine, u suradnji s Centrom za socijalnu skrb, posredovali smo za 59 osoba, kako bi te osobe ostvarile prava s područja socijalne skrbi. Od ovog broja, iz područja obiteljske i socijalne zaštite posredovali smo za 17 osoba, za 10 osoba posredovali smo u ostvarivanju prava na jednokratnu novčanu pomoć, za 11 osoba surađivali smo s voditeljima mjera stručne pomoći, a za 21 roditelja posredovali zbog ostvarivanja prava i mjera iz područja roditeljske skrbi. Za 13 osoba posredovali smo u pronalaženju liječnika obiteljske medicine.

U suradnji s Crvenim križem, posredovali smo za 7 osoba, kako bi te osobe ostvarile pomoć u hrani i odjeći.

U navedenom razdoblju, 34 osoba ostvarile su zdravstveno osiguranje kroz naše posredovanje, za 16 osoba posredovali smo ostvarivanju prava na zdravstveno osiguranje po drugoj osnovi i dopunsko zdravstveno osiguranje. Tijekom 2020. godine uputili smo 4 osobe u Zavod za zapošljavanje radi uključivanja u neku od mjera aktivne politike zapošljavanja. Također, 2 osobe smo motivirali za uključivanje u Projekt resocijalizacije putem doškovanja. Za 4 osobe posredovali smo zbog pomoći u ostvarivanju prava za nezaposlene osobe.

U ovom periodu pratili smo 22 osobe koje su izašle iz zatvora i 7 osoba koje su izašle iz komune. U komunu je upućeno 12 osoba. U suradnji s Uredom za probaciju, pratili smo 19 osoba. U našoj ustanovi 11 osoba izvršava mjeru obaveznog liječenja od ovisnosti. U proteklom razdoblju radili smo sa 7 beskućnika. S udrugom UZPIRO posredovali smo za 5 osoba, a s udrugom Institut s 4 osobe. Također, djelatnica Službe sudjelovala je i na koordinacijskom sastanku na temu Projekta resocijalizacije u Zavodu za zapošljavanje. Nadalje, sudjelovala je na godišnjoj skupštini KLA Stvaranje te je sudjelovala na sastanku u Domu za odrasle Vila Marija, a tema je bila projekt „Podrška po mjeri korisnika“.

U svrhu podrške resocijalizaciji i rehabilitaciji liječenih ovisnika, kao i pomoći u održavanju apstinencije, te jačanju suradnje s udrugom UZPIRO – CRO, organizirali smo grupno savjetovanje za liječene ovisnike koji se bave različitim aktivnostima u udruzi UZPIRO CRO. Ukupno 6 osoba bilo je uključeno u ovaj oblik rada. Održano je ukupno 3 susreta. Podrška u održavanju apstinencije od uzimanja droga i alkohola obuhvaća i podršku i pomoć u razvoju socijalnih vještina kako bi što bolje funkcionirali u obiteljskom i socijalnom okruženju, a sve to je temelj u procesima rehabilitacije i resocijalizacije liječenih ovisnika. Istovremeno, provodili su se i specifični oblici pomoći koji su ovisili o individualnim potrebama obuhvaćenih korisnika.

Korisnike se upućivalo i u tretman u Službu mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti i na praćenje apstinencije redovitim testiranjem urina.

Ovim grupnim savjetovanjima potiče se suradnja između Službe i udruge UZPIRO CRO koja je osobito značajna u procesu resocijalizacije liječenih ovisnika.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

U 2020. godini broj korisnika Službe koji su se javili zbog zlouporabe droga manji je za 9 % nego lani. Broj opijatskih ovisnika manji je za 8 % nego lani. Iako je broj uglavnom stabilan u posljednjih 6 godina, vidljiv je blagi trend opadanja jer imamo sve manje novoevidentiranih heroinskih ovisnika. Ovisnička populacija stari i ranije umire. Relativna stabilnost broja opijatskih ovisnika u tretmanu je pozitivan pokazatelj, jer nam govori da osobe ostaju u tretmanu što smanjuje mogućnost recidiva. Broj korisnika koji su došli u Službu zbog zlouporabe marihuane manji je za 16 %. Zbog konzumacije amfetamina su se tijekom 2020. godine javilo 18 osoba, a u 2019. godini 20 osoba. Zbog konzumacije kokaina u 2020. godini javilo se 8 osoba, što je jednako kao i u 2019. godini. Možemo zaključiti da se u 2020. godini radilo s nešto manje konzumenata i ovisnika o drogama, na što su mogle utjecati zaštitne epidemiološke mjere. Broj ukupno novoevidentiranih korisnika koji su se javili zbog zlouporabe droga manji je nego lani za 27%. Na manji broj novoevidentiranih korisnika mogle su utjecati i epidemiološke mjere zbog pandemije. Broj novoevidentiranih heroinskih ovisnika nešto je manji nego lani (16 osoba naspram 20 osobe lani). Unatoč malim varijacijama, u proteklih deset godina vidljiv je trend opadanja novoevidentiranih heroinskih ovisnika.

Broj novoevidentiranih osoba koje su se javile zbog konzumacije marihuane nešto je manji nego lani (13 naspram 22 lani). Mali broj broja osoba koje su se u Službu javile zbog konzumacije marihuane mogli bi objasniti zakonskim promjenama vezanim uz posjedovanje marihuane, koje su se desile početkom 2013. godine i sve liberalnijim stavom u društvu o ovoj drogi. Broj osoba koje su se javile zbog konzumacije amfetamina i ecstasyja jednak je kao i lani (7 osoba). Broj osoba koje su se javile zbog konzumacije kokaina gotovo je jednak kao i lani.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

U sklopu preventivnih programa Službe provedene su samo one aktivnosti koje su u skladu s epidemiološkim mjerama. Tijekom 2020. godine, uz financijsku podršku Grada Pule, provodio se je Projekt «Zajedno za zdravo odrastanje – interaktivna predavanja za roditelje i tribine za učenike srednjih škola» koji se sastojao od predavanja za roditelje na temu „Obitelj i prevencija ovisnosti“ i tribina za učenike 2. razreda na temu «Ovisnosti». Svrha tribina bila je educirati sudionike o utjecaju droga na ljudski mozak i ponašanje, koji su rizici za psihofizičko zdravlje čovjeka te kako izgleda razvoj i liječenje bolesti ovisnosti. Pored toga, cilj je bio otvoreno diskutirati o problematici ovisnosti, ponuditi djeci i mladima znanstveno utemeljene činjenice koje su često skrivene iza uobičajenih mitova koji se mogu naći u medijima.

Svrha predavanja za roditelje bila je educirati ih o novim drogama koje se mogu naći na tržištu, često se i legalno mogu kupiti u tzv. smart shopovima i preko interneta, a rizici koje te stvari nose nisu još u potpunosti jasni. Drugi dio predavanja tiče se obiteljskih odnosa i odgojnih obrazaca koji znatno mogu doprinijeti rizičnom ponašanju djeteta, prepoznavanja ranih znakova uzimanja droga i konkretnih savjeta što učiniti ukoliko roditelji saznaju da njihovo dijete eksperimentira s drogama. Osim edukacije i diskusije, sudionicima su podijeljene brošure Ureda za droge, kao i brošure Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti. Tijekom veljače i ožujka 2020. godine održane su tribine za učenike srednjih škola iz Pule, Pazina i Rovinja. Tribine u Pazinu i Rovinju održane su u suradnji s Odjelom za prevenciju MUP-a. Ukupno je sudjelovalo 121 učenik.

Nadalje, održano je i tri predavanja za roditelje učenika drugih razreda srednjih škola na temu obitelji i ovisnosti. Na tim je predavanjima sudjelovalo 22 roditelja.

U prosincu, tijekom trajanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti održan je webinar za stručnjake koji rade s djecom i mladima. Naslov webinar bio je „Utjecaj novih tehnologija na psihičko i fizičko zdravlje djece i mladih“, a gost predavač bio je Tomislav Lesica, spec. psihijatar. Sudjelovalo je 76 stručnjaka koji se bave djecom i mladima na području naše županije.

Na webinaru organiziranom u suradnji s udrugom ZOOM na temu ovisnosti i mentalnog zdravlja sudjelovalo je 7 mladih osoba.

Ukupno je na tribinama, predavanjima i webinarima sudjelovalo 226 osoba.

U sklopu projekta «Put u neovisnost » pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva, proveden je niz aktivnosti.

U sklopu ovog projekta, provođena je i aktivnost kontaktiranja i anketiranja ovisnika koji su registrirani, a nisu se javljali u Službu više od 2 godine kako bi doznali podatke o tome je li netko u recidivu ili apstinira, konzumira li neku drugu drogu ili alkohol, s kime živi, je li zaposlen, ima li neku vrstu materijalnih problema, je li u braku i ima li djece te kako se osjeća. Osobe kod kojih se prepoznala potreba za nekom od usluga koje pružamo pozvani su u Službu i ponuđena im je pomoć u smislu ponovnog uključivanja u programe supstitucijske terapije, individualnog, partnerskog i obiteljskog savjetovanja i psihoterapije, programe resocijalizacije ovisno o potrebama. Ukoliko su te osobe roditelji i iznose probleme vezane uz svoju djecu ponuđeno im je uključivanje u Savjetovalište za mentalno zdravlje. Ovom aktivnošću obuhvaćeno je 25 osoba.

U sklopu navedenog projekta provođene su i aktivnosti savjetovališta za trudnice-ovisnice i roditelje ovisnike. Kroz rad savjetovališta bavili smo se temama psihofizičkog razvoja djeteta, fazama trudnoće i važnosti zdravog načina života. Također, jedan od važnih ciljeva jest uključiti i motivirati partnera i/ili druge članove obitelji za sudjelovanje i pomoć mladoj mami, odnosno potaknut ih na preuzimanje odgovornosti, kako bi omogućili normalan život novom članu obitelji.

U savjetovalištu su pružane sve potrebne informacije o tome što trudnica može očekivati dolaskom u rodilište. Naglašavala se važnost iskrenosti u vezi terapije koju dobiva majka, zbog posebne skrbi za dijete ili eventualnog operativnog zahvata. Važna tema bila je i priprema majke na mogući apstinencijski sindrom kod novorođenčeta, potrebu za pojačanom skrbi i duže liječenje u bolnici. U sklopu rada savjetovališta, tiskali smo 250 edukativnih brošura s naslovom „Alkohol i trudnoća“ koje su dostupne svim našim pacijentima. U savjetovalište se tijekom trajanja projekta, javilo 2 trudnice ovisnice. U vezi savjeta zbog planiranja trudnoće umjetnom oplodnjom javila se 1 osoba. Pored toga, javljalo se 6 ovisnica koje imaju malu djecu te 3 ovisnice i 2 ovisnika koji također imaju malu djecu po preporuci CZSS. U Savjetovalište su se javilo i 2 oca ovisnika čije su supruge trudne i 11 ovisnika, očeva male djece. Ukupno se u savjetovalište javilo 27 osoba.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 88

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 400

Broj zapljena: 526

Vrste zaplijenjenih droga

- heroin 230,45 g
- kokain 157,01 g
- marihuana 8.254,51 g
- hašiš 24,93 g
- biljka cannabis sativa 205 kom
- cannabis ulje 132,8 g i 7 ml
- sjemenke marihuane 133 kom
- ecstasy 18 kom
- MDMA 40,65 g
- amfetamin 1.498,54 g
- metamfetamin 0,55 g
- psilocibin 107,1 g
- LSD 9 kom

- ketamin 34,25 g

Također su u ostvarenim zapljenama oduzeti slijedeći lijekovi koji se nalaze na popisu droga:

- metadon 29 kom i 50 ml

- normabel 77 kom

- efedrin 0,9 g

- suboxone 9,5 kom